

MEMORIAŁ
Generał Marii Wittek

AK
W-11a
Szare Szewce

ROMANOWSKA-MAZUR
Bronisława
ps. "Sosna"

3787/USK
1

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 3789 / NSK

ROMANOWSKA - MAXUR

Bromisława ps. u. Sosna⁴

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 — relacja właściwa

I/2 — dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

I/3 — inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację ✓ k. 3, s. 1-3

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 — dot. rodziny relatora

III/2 — dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 — dot. ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III/4 — dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 — Inne...

IV. Korespondencja

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie ✓ ksero plkt II s. 1, 2

II Materiały uzupełniające relację

- W. Dusiewicz - „Dusza”, Zakonspirowana poezja ... „Sosny”, Materiały Historyczne Stow. Szawych Szeregów, Warszawa 2007/80, kopia, k.3, s.1-3.

7-10-11
nie
brzy

11/1

Włodzimierz Dusiewicz – „Dusza”

ZAKONSPIROWANA POEZJA... „SOSNY”

Ujawniła się niedawno... Wstrząśnięta przed laty wiadomością o śmierci „Orszy”, napisała natychmiast „Ode do Stanisława Broniewskiego”... Dowiedziałem się o tym zupełnie przypadkowo. Postanowiłem zdobyć ten poemat

Druhna Bronka Romanowska – harcerka drużyny im. Dzieci Lwowa w Legionowie (rok 1938)

i uzyskać zgodę autorki na druk. To nie było wcale takie pewne, że Bronisława Romanowska – Mazur ps. „Sosna”, harcerka i poetka konspiracyjnego harcerstwa z Legionowa zechce się do końca „odkryć” z pisania wierszy. Do śmierci Stanisława Broniewskiego była to jej najgłębsza tajemnica... Po długiej rozmowie telefonicznej, przekonałem autorkę, że należy taki wiersz opublikować. W piśmie „WARSZAWSKIE SZARE SZEREGI” w nr 1/2001 redagowanym przez śp. Mariana „Jacka” Michałowskiego, ukazał się drukiem pierwszy, z bogatej spuścizny poetki – harcerki, wiersz z notą odręczną autorki: 30 grudnia 2000 roku zmarł Naczelnik Szarych Szeregów Stanisław Broniewski „Orsza”. Wiersz ten napisałam po usłyszeniu komunikatu o śmierci Naczelnika.

„O obrońcach naszych polskich granic...” Oda do Stanisława Broniewskiego – „Orszy”...

Druhu Naczelniku!
byłeś i jesteś legendą w kamień przekutą
tamtych czasów kolumbowych
z książką i karabinem pod płaszczem w parze
Druhu Naczelniku!
z Tobą młodość bez czułości

Materiały historyczne
Stowarzyszenia Szarych Szeregów,
Warszawa, nr 80/
2007

chmurna i heroiczna w milczącym czynie
gdy sprawdzałeś siebie wybrany i nas
Druhu Naczelniku!

czas zmagañ lat pięciu za Tobą
w których czterdziesty czwarty
w kanałach i na barykadach gruzów zamknięty
Druhu Naczelniku!

za Tobą warta przy Grobie Nieznanego...
w rocznicę dni pamięcią tradycji przekazanych
z różną na płycie złożoną

Druhu Naczelniku!
skaucie Rzeczypospolitej od zarania
wzorce braterstwa i wierności przyrzeczeniu –
„Mam szczerą wolę...” przekazanym pokoleniom

Druhu Naczelniku!
harcerzu dumny pochylony
nad ziemią ojczyzną chronioną
miłością w służbie... „CAŁYM ŻYCIEM”
Druhu Naczelniku!

w stanie blasku ogniska obozowego
w leśnej ciszy przeszłością przenikniętej
opowieść o Tobie snuć będą
ci młodzi w legendę Twoją wpleceni
też synowie tej ziemi –
CZUWAJ!

Kiedy pierwszy krok został postawiony, ku zadowoleniu autorki, prosi-
łem o pokazanie, przynajmniej mnie, dorobku poetyckiego. Otrzymałem
zbiór poezji wojennej. Po przeczytaniu, wiersze ocenilem jednoznacznie –
muszą być znane, niezależnie od oceny, jaka może je spotkać. Podobnego
zdania był redaktor „WARSZAWSKICH SZARYCH SZEREGÓW”, posta-
nowiliśmy więc wydać okupacyjne wiersze „Sosny” w oddzielnym, specjal-
nym tomiku... ale „Jacek” Marian Michałowski nagle zmarł i wszystko upad-
ło z jego odejściem – pisemko również. Zupełnie nieoczekiwanie zwrócił się
do mnie redaktor Zdzisław Koryś z Towarzystwa Przyjaciół Legionowa, któ-
ry powiadomił, że miasto zamierza wydać całą twórczość młodzieńczo-
wojenną „Sosny” i proponuje mi napisanie do tego tomiku postawia.

Byłem zaskoczony propozycją, ale uzasadniono ją tym, że ja, jako
twórca filmu o Krystynie Kraheńskiej „Przerwana pieśń...” najlepiej będę
mógł odczuć klimat tamtych czasów. Wyrzuliłem zgodę, zbiór poezji „Sos-
ny” został wydany i przyjęty przez czytelników bardzo życzliwie.

Do wierszy zamieszczonych w tomiku „W cieniu sosen, w cieniu pia-
sku” wrócimy w następnym numerze „Materiałów Historycznych”, a obec-
nie przedstawiamy bliżej ich autorkę.

Bronislawa Romanowska-Mazur ps. „Sosna”.

Urodziła się 15.02.1926 r.
w Śniadowie k. Łomży. Pochodzi
z patriotycznej rodziny, jej rodzice
– Maria z Wasilewskich i Hieronim
Romanowski służyli w Legionach
i uczestniczyli w wojnie 1920 r.
Od 1930 r. mieszka w Legionowie.
W 1937 roku wstąpiła do żeńskiej
drużyny harcerskiej im. „Dzieci
Lwowa”. W 1938 r. złożyła przy-
rzeczenie harcerskie, zaś w 1939 r.
służyła w Pogotowiu Harcerek,
najpierw w Legionowie, potem
w czasie oblężenia Warszawy na
Starym Mieście. Przysięgę konspi-
racyjną złożyła na ręce drużyno-
wej Janiny Fultyn – sanitariuszki,
kolporterki, łączniczki WSK i Re-
jonu VII Obwodu „Obroza” AK
Okręgu Warszawskiego. Pełniła
funkcję przybocznej w drużynie
„Las” i zastępowej zastępu
„Sosna”. W składzie zastępu było
siedem dziewcząt: „Limba” – Lucja
Nowakowska, „Igiełka” – Alicja Witkowska, „Cicha Woda” – Alicja Osta-
szewska, „Modrooka” – Hanna Wizeltał i Aleksandra Krupa, „NN”.

Bronislawa Romanowska studentka
polonistyki Uniwersytetu Warszaw-
skiego (rok 1946)

Ciosem dla niej było aresztowanie ojca przez NKWD za wojskową dzia-
lalnosc konspiracyjną, prowadzoną na terenach okupacji sowieckiej. Wzięto-
ny w Workucie wyszedł po 1941 r. z ZSRR z Armią gen. Wł. Andersa.

Bronislawa miała jeszcze dwie siostry – Ludwikę i Janinę. Wszystkie
trzy siostry uczyły się na tajnych kompletach, należały do wojennego har-
cerstwa i Sodalicii Mariańskiej. W „Konicznach” przeszła szkolenie sani-
tarne, łączności i strzeleckie, jako przyboczna zdobywała młode, nowe
dziewczęta do pracy konspiracyjnej i realizowała program tajnego harcer-
stwa na „Dzisiaj” – „Jutro” – „Pojutrze”.

11/3

W czasie walk powstańczych w Warszawie pełniła służbę w Legionowie, gdzie została przydzielona, jako sanitariuszka w I batalionie I Rejonu VII Obwodu „Obroża” do szpitala powstańczego przy ul. Mickiewicza.

Po wojnie ukończyła studia polonistyczne na UW w Warszawie i rozpoczęła pracę pedagogiczną ucząc języka polskiego w szkole, w której sama rozpoczęła własną edukację i służbę harcerską.

Posiada uprawnienia kombatanckie, została członkinią Zarządu ŚZŻAK Koła nr 1, jest prezesem Oddziału Stowarzyszenia Szarych Szeregów, pełni szereg społecznych funkcji w Legionowie oraz na rzecz dzieci i młodzieży, jako honorowy prezes Fundacji im. Wandę Tomczyńskiej. Została awansowana do stopnia oficerskiego porucznika WP, posiada liczne odznaczenia, jak ZKZ, Krzyż AK, Warszawski Krzyż Powstańczy, Złoty Krzyż Zasługi dla ZHP z Rozetą i Mieczami, Odznaką Akcji „Burza” i inne.

Jest honorowym obywatelem Legionowa, dużo publikuje w prasie lokalnej, podejmuje tematykę historyczną, nadal uprawia poezję. Od 1981 r. na emeryturze. Matka dwojga dzieci – Barbary i Marka, są i wnuki, też dwoje. Ukoronowaniem Jej twórczości poetyckiej był wydany i promowany w 2003 roku tomik pt. „W cieniu sosen, w ciepłe pasku...”, wydany przez Towarzystwo Przyjaciół Legionowa.

ci
g
b
p
b
w
w
p
w
n

za

P
st

p
-
k
p
st
rc
B

T. 3787/WSK

AK
W-wa

ROMANOWSKA - Mazur

ps. „Sosna”

Wypisy ze źródeł (tzw. nazwiskowe karty informacyjne)

x

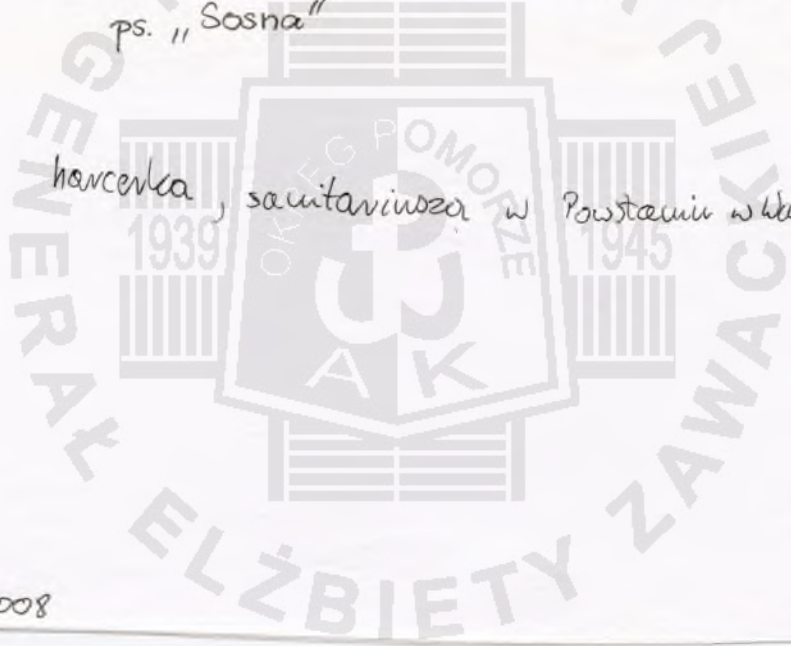
T. 3787/WSK

AK
W-wa

ROMANOWSKA - MAZUR Bronisława
ps. "Sosna"

harcerka, sanitariuszka w Powstaniu w Warszawie

D.Rad. 2008

ROMANOWSKA-NAZUR Bronisława

